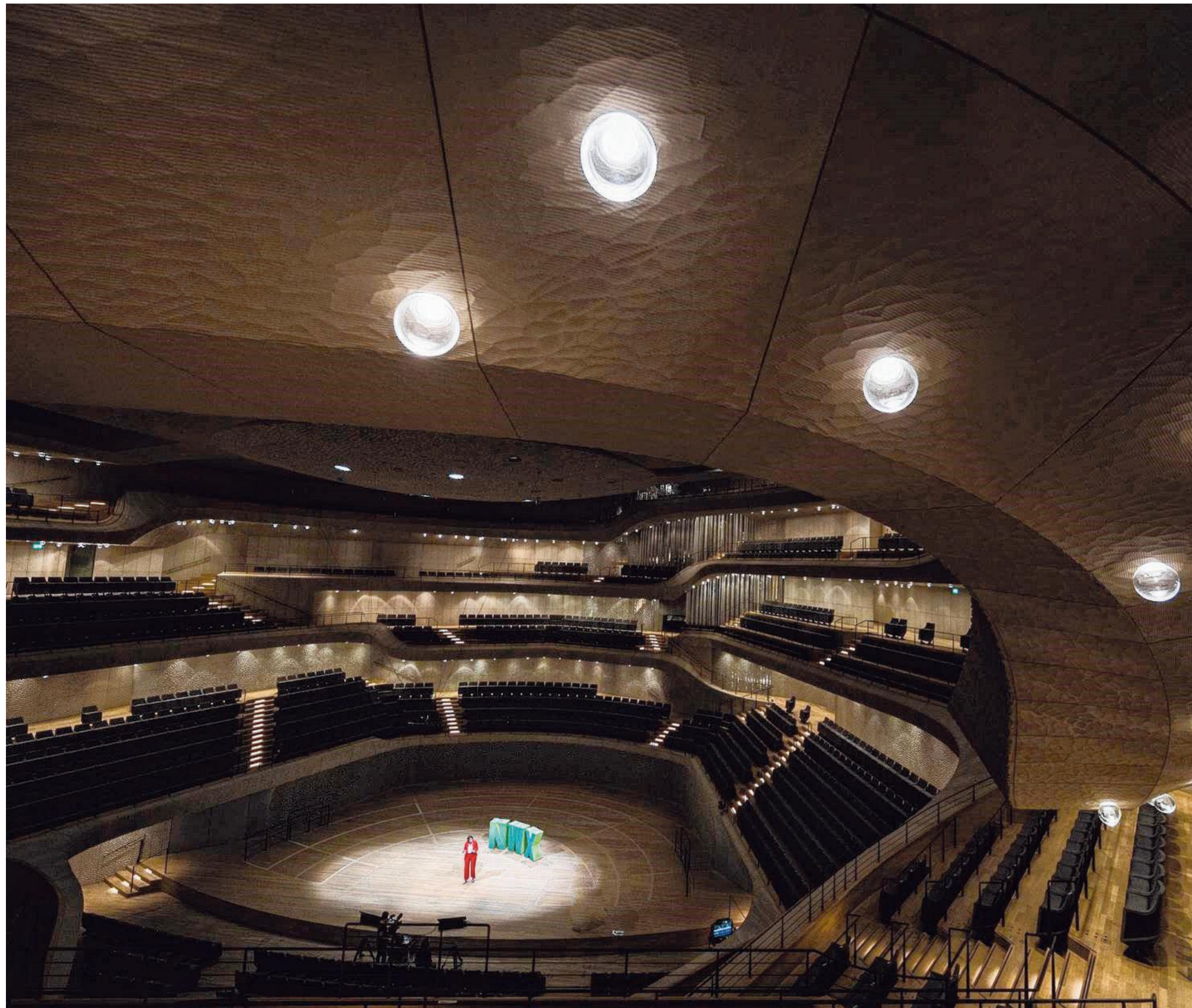

Beroepssprekers

Presenteren voor online publiek
is toch iets heel anders dan
voor een volle zaal staan

werk & geld PAGINA E8-9

ONLINE PUBLIEK

Van volle zaal naar lege studio

Veelgevraagde sprekers zijn door de coronacrisis aangewezen op presentaties via het beeldscherm. De noodgedwongen verandering schept ruimte voor innovatie.

Door onze medewerker **Thomas de Man**

In een concertgebouw in Hamburg staat Jitske Kramer (47) op het podium. In de grote zaal van de Elbphilharmonie is plaats voor meer dan tweeduizend mensen. De zaal is leeg. Het publiek luistert via een livestream. Voor de coronapandemie gaf 'corporate antropoloog' Kramer zo'n vier lezingen per week over cultuurverandering en leiderschap. Ze vindt spreken zonder publiek een gemis. „Je bent puur aan het zenden, van de camera krijg je niks terug.”

De uitbraak van het virus heeft een gat geslagen in de agenda's van beroepssprekers. Bij de Rotterdamse Speakers Academy, waaraan ruim vijfduizend van hen zijn verbonden, werden tijdens de eerste lockdown duizenden boekingen verplaatst of geannuleerd. Toen ontstonden de eerste plannen voor online evenementen. „Daar had niet iedereen zin in”, zegt René Warmerdam, directeur sales van het sprekersbureau. „Sommige sprekers rijden liever het land door om voor een handjevol mensen te staan, dan thuis vanachter de computer hun lezing te geven.”

Ook Aldith Hunkar (58) zag begin vorig jaar een groot deel van haar inkomen

wegvallen. Ze modereert vooral zakelijke evenementen. „Niet in paniek raken, gewoon bezig blijven, zei ik tegen mezelf.” Aanvankelijk zag ze dat collega-sprekers waren 'platgeslagen', maar na de zomer „leek het alsof iedereen plots het licht had gezien”.

De boekingen zijn aangetrokken en Hunkar doet nu gemiddeld twee klussen per week. Afhankelijk van de opdracht en de tijd die ze kwijt is met voorbereiden krijgt ze daarvoor 2.500 euro tot 5.000 euro. De voordelen van volledig digitale evenementen ziet ze al langer - met name voor kleine organisaties. Hunkar: „Het kost minder geld en de techniek was er gewoon. Doe het online, riep ik geregeld. Maar niemand had daar toen zin in.”

Streamen

Jesse van Doren (24) sprak voor corona soms wel zeven keer in de week over technologie en innovatie. Daarnaast organiseerde hij zakelijke evenementen. Toen het land op slot zat, ontving hij veel vragen over de mogelijkheden van een livestream. Bedrijven hadden vaak geen idee hoe je een online evenement op touw zet.

De jonge ondernemer zag een gat in de markt en begon met wat vrienden een bedrijf dat livestreams verzorgt. In alle soorten en maten: van simpele registratie tot complex online evenement met veel interactie en verschillende camerastandpunten.

Zelf spreekt hij ook weer een paar keer per week, waarvoor hij tussen de 2.000 tot 3.000 euro vraagt. Van Doren: „Veel organisaties hebben het format van een talkshow in hun hoofd: zet wat mensen aan een tafel en leg het vast. Dat is een mogelijkheid, maar het kan veel spannender, bijvoorbeeld met ingemonteerde beelden, quizen en mooie vormgeving.”

Spreker Jitske Kramer besloot een volwaardige studio aan huis in te richten en verdiepte zich in de wereld van Teams, Zoom en Webex - software die je kunt gebruiken voor een videoconferentie. Het eerste half jaar was „een helletocht”, zegt ze. „Dan was er bijvoorbeeld een update van een webapplicatie en kon ik het programma niet meer in. Meestal had de klant ook geen idee van hoe of wat. Ik leek soms op een technische helpdesk.”

Inmiddels geeft ze vijf tot zes lezingen per week vanuit haar eigen studio of op locatie, bijvoorbeeld een leeg theater of een studio die een bedrijf heeft gehuurd voor een event. Ze vraagt voor een webinar hetzelfde tarief als voor een live optreden („gelijke inspanning van mijn kant”). Afhankelijk van de klus - van een lezing van anderhalf uur tot een masterclass van een dag - en die uren die ze kwijt is aan het voorbereiden, vraagt ze daarvoor tussen de 4.000 euro en 10.000 euro. Dat ze nu de techniek in de vingers heeft, levert haar veel op. „Ik heb in feite een compleet nieuw vak moeten leren”, vertelt Kramer. „Soms gaat er nog wel iets mis, maar daar kan ik nu goed op reageren.”

Zo gebeurde het onlangs nog dat een groot deel van de driehonderd kijkers die ze vanuit huis toesprak door een technisch mankement geen beeld had. „Dat heb ik opgelost door er een podcast van te maken waarbij mensen toch geboeid bleven luisteren”, vertelt ze trots. „Een jaar geleden had zo iets me een paniekaanval bezorgd.”

Wennen aan de camera

Spreken voor een camera is iets anders dan voor een groep mensen. René Warmerdam merkt dat zijn sprekers in zo'n geval vooral de directe respons van het publiek missen. „Je moet er maar van uitgaan dat je verhaal landt, en kunt minder snel bijsturen als dat niet zo is.”

Jesse van Doren beaamt dat: „Natuurlijk zie je af en toe een vraag voorbijkomen op het scherm, maar dat is iets anders dan een zaal vol mensen.” Interactie met het publiek en 'de borrel na afloop' zijn de onderdelen die het werk van spre-

Antropoloog **Jitske Kramer** houdt via een livestream een lezing in het Hamburgse concertgebouw (links). Rechts Kramer bij een andere lezing.

FOTOS NILS HASENAU EN PAUL REEHORST

ker volgens hem zo leuk maken. Toch lukt het soms virtueel in de buurt te komen van een pre-coronalezing. Zo sprak Van Doren laatst in een futuristische studio waar hij oog in oog stond met zijn publiek op een metershoog scherm. Enthousiast: „Het was net echt.” Zo iets is nog wel een uitzondering, de meeste webinars zijn eenvoudiger opgezet.

Aldith Hunkar heeft als voormalig nieuwslezeres weinig moeite met de camera. „Ik vind het geweldig dat ik twee dingen waar ik goed in ben - modereren en presenteren voor een camera - met elkaar kan combineren.” Ze merkt dat een webinar ook voor de kijkers voordelen kan hebben. In een volle zaal durft niet iedereen vraag te stellen. Hunkar: „Dat doen mensen vanuit huis met een chatfunctie makkelijker.”

Antropoloog Kramer mist nog steeds de energie van een grote groep mensen in een zaal, maar is inmiddels gewend aan de camera. Ze heeft er zelfs lol in gekregen. Toch blijft een publiek toespreken iets anders dan spreken voor een camera. „De elementen zijn hetzelfde, de uitvoering is anders. Voor een camera moet je direct 'aan' staan en krijg je geen hulp van het publiek.”

Als spreker voor een camera ben je puur aan het zenden, legt Kramer uit, en dat is soms zwaar. „Ook is het lastiger om het tempo van je speech te bepalen en ritme op te bouwen. Normaal gesproken doe je dat samen met de zaal.” Daar staat tegenover dat ze bij optredens voor de camera „vertraagd applaus” ontvangt. Mensen reageren achteraf op sociale media, en Kramer krijgt vaker persoonlijke berichten van mensen uit het digitale publiek.

Toekomst is hybride

Hoewel veel sprekers niet kunnen wachten tot ze de zalen weer fysiek kunnen treffen, is het aannemelijk dat webinars niet meer zijn weg te denken uit de zakelijke-evenementenbranche. Warmerdam en Hunkar denken allebei dat kennisoverdracht aan groepen in de toekomst veel meer online zal plaatsvinden, op tijdstippen die mensen zelf uitkiezen. „Het is niet meer nodig de wereld over te vliegen om bij een evenement te zijn”, zegt Warmerdam. Hunkar voegt toe: „Ik hoop dat internationale congressen terugkomen, maar minder frequent. En met een camera erop, zodat ook iemand in Zambia kan meekijken.”

Ook Jitske Kramer ziet een combinatie van fysiek en digitaal voor zich. Ze gelooft dat elkaar in het echt treffen meerwaarde zal houden: „Met een groep mensen een verhaal beleven is iets anders dan on-demand een video bekijken.”

„Je moet er bij webinars maar van uitgaan dat je verhaal landt bij de luisteraars

René Warmerdam
Speakers Academy